Immigratie- en Naturalisatiedienst
Ministerie van Veiligheid en Justitie

> Retouradres Postbus 5800 2280 HV Rijswijk

Dovenschap
Postbus 197
3990 DD Houten

Directie Strategie en Uitvoeringsadvies
Afdeling Asiel en Bescherming

Dr.H.Colijnlaan 341
2283 XL Rijswijk
Postbus Postbus 5800
2280 HV Rijswijk

Informatielijn
0800 - 0430 430
werkdagen van 9.00 tot 17.00
www.ind.nl

Contactpersoon

Ons kenmerk
INDUIT15-2097

Uw kenmerk
--

Bijlage(n)
--

Datum 14 december 2015
Betreft Uw brief inzake asielprocedure voor dove vreemdelingen

Geachte mevrouw T

Met belangstelling heb ik kennis genomen van uw brief van 1 oktober jl. waarin u aandacht vraagt voor de asielprocedure voor dove vreemdelingen en het onderzoeksrapport "Problemen die dove asielzoekers ervaren bij een asielaanvraag in Nederland" dat in opdracht van onder andere Dovenschap is uitgevoerd. U geeft in uw brief aan dat de asielprocedure blijkens het onderzoek onnodig traumatiserend is voor dove asielzoekers en onnodig lang duurt vanwege slechte en onvolledige communicatie over en tijdens de procedure. Dove asielzoekers zouden door gebrekkige communicatie en angst voor uitzetting documenten ondertekenen zonder de inhoud te kennen. Ook zouden geen tolken of tolken in de verkeerde (gebaren)taal worden ingezet. Daarnaast vraagt u aandacht voor het gebrek aan professionele hulp voor dove asielzoekers. Tot slot doet u een drietal aanbevelingen die zien op het verbeteren van de communicatie in de asielprocedure voor dove asielzoekers.

Ik begrijp uw zorgen over de communicatie met dove vreemdelingen over en tijdens de Nederlandse asielprocedure. De IND doet er alles aan om een passende tolk te bieden aan asielzoekers. Die verplichting heeft de IND ook. Dat geldt dus ook dove asielzoekers. Het uitgangspunt is dat dove asielzoekers gehoord worden over hun asielmotieven op een manier die bij hun beperking past en met behulp van een passende tolk.

Uit uw brief begrijp ik dat de IND er klaarblijkelijk niet altijd in slaagt om bij dove asielzoekers de juiste ondersteuning te bieden. U zult begrijpen dat het regelen van de juiste tolk voor horende asielzoekers soms al een uitdaging kan zijn. Voor dove asielzoekers is dat vaak nog extra gecompliceerd. Toch doet de IND er alles aan om ook dove asielzoekers op een zorgvuldige en respectvolle wijze te horen over hun asielmotieven. Dat doen we door het inzetten van gebarentolken of relaytolken. Deze tolken kunnen ook op andere momenten in de asielprocedure worden ingezet, ook voor bijvoorbeeld Vluchtelingenwerk of de advocatuur. Daarnaast maakt de IND ook gebruik van familieleden met wie de dove asielzoeker kan communiceren.

Directie Strategie en Uitvoeringsadvies
Afdeling Asiel en Bescherming

Ons kenmerk
INDUIT15-2097

Uw kenmerk
--

Met deze werkwijze probeert de IND op een juiste manier met de dove asielzoeker te communiceren en maatwerk te leveren in de individuele zaak. Uit uw brief en het onderzoeksrapport maak ik op dat de IND hier niet altijd in slaagt. Ik betreur dat dit zo door sommige dove asielzoekers ervaren kan worden, ondanks alle inspanningen die de IND hiervoor verricht.

Ik wil benadrukken dat het belangrijk is dat ook een dove asielzoeker zich goed genoeg voelt om zijn gehele asielrelaas te kunnen doen, en dat hij daarbij het idee krijgt dat de IND hem begrijpt. De dove asielzoeker krijgt daarom (net als andere asielzoekers) op verschillende momenten in de asielprocedure de gelegenheid om fouten of onduidelijkheden in het asielrelaas te verhelderen. Het is belangrijk dat de dove asielzoeker daar ook gebruik van maakt.

Mijn medewerkers zijn geïnstrueerd hoe ze moeten handelen bij dit soort aanpassingen van het asielrelaas. Ik zal mijn medewerkers nogmaals onder de aandacht brengen, dat als aanpassingen in het asielrelaas het gevolg lijken te zijn van de communicatie tijdens het asielgehoor, de IND-medewerker hier rekening mee houdt bij de verdere behandeling van het asielverzoek. Daarnaast vraagt een medewerker van de IND tijdens een gehoor, waarin tevens uitleg wordt gegeven over de asielprocedure, diverse keren of de asielzoeker de tolk goed kan begrijpen en of hij alles heeft kunnen verklaren, wat hij nodig vond. Dit is standaard. Toch zal ik mijn medewerkers erop wijzen, dat dit bij dove asielzoekers nog belangrijker is. Het is immers ook voor de IND van belang dat de asielzoeker goed geïnformeerd is over de gehele asielprocedure. Overigens kan een asielzoeker informatie over de asielprocedure ook terugvinden in de voorlichtingsfolders die worden verstrekt.

Ten aanzien van uw eerste aanbeveling, het ten alle tijden beschikbaar zijn van geschikte tolken tijdens de asielprocedure voor een adequate communicatie en een snel verloop van de procedure, merk ik dan ook op dat dit reeds een streven van de IND is maar dat ik hier extra aandacht zal vragen bij mijn medewerkers. Uw voorkeur voor het gebruik van een tolk die kan tolken tussen de Nederlandse gebarentaal en de gebarentaal van de asielzoeker, zal ik in acht nemen. Overigens zie ik in het onderzoek of anderszins geen reden om aan te nemen dat de lengte van de asielprocedure bij vier van de vijf respondenten van het onderzoek verband zou houden met hun doofheid.

Ten aanzien van uw aanbeveling om professionele hulp in te schakelen voor dove asielzoekers, wil ik u erop wijzen dat de asielzoeker reeds reguliere medische zorg krijgt en daarnaast ook begeleiding van VluchtelingenWerk Nederland tijdens de asielprocedure. Daarnaast vindt tijdens de asielprocedure medische advisering plaats door FMMU. Ik zie dan ook geen reden om vanuit de IND nog extra hulp te faciliteren voor dove asielzoekers omdat doorverwijzing naar specialistische hulp zo nodig vanuit de reguliere medische zorg zou moeten plaatsvinden. Ook zie ik voor de IND als toelatingsorganisatie geen rol weggelegd voor het in contact brengen van dove asielzoekers met welzijns-, sportorganisaties of andere organisaties voor doven.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

de Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie
namens deze,
het Hoofd van de Immigratie- en Naturalisatiedienst,

R.J.T. van Lint

Directie Strategie en Uitvoeringsadvies
Afdeling Asiel en Bescherming

Ons kenmerk
INDUIT15-2097

Uw kenmerk
--